

Türkiye 23. Uluslararası Madencilik Kongresi ve Sergisi 16-19 Nisan 2013 tarihlerinde Antalya-Kemer'de gerçekleştirilmiştir. Maden Mühendisleri Odası tarafından, madencilik sektörünün bu en önemli etkinliği, bu yıl yurtiçi ve yurtdışı madencilik çevrelerinden çok büyük bir ilgi görmüş ve 50'ye yakın ülkeden 1000'in üzerinde delege ile toplanmıştır. Kongrede, madencilik ve enerji alanında 238 adet bilimsel bildiri sunumunun yanında 20'ye yakın özel sunum yer almıştır. Sunulan bildirilerde, 100'den fazla üniversite ya da araştırma kurumundan 500'den fazla yazarın imzası bulunmaktadır. Etkinlik sırasında, yaklaşık 60 firmanın katıldığı bir madencilik sergisi de gerçekleştirilmiş, madencilik sektöründeki son teknoloji ile ürün ve hizmetler sergilenmiştir. Kongre süresince madencilik ve enerji alanında pek çok konu, bilim insanları ve sektör temsilcileri tarafından tartışılmış, çözüm önerileri ortaya konulmuştur. Bu çerçevede hazırlanarak sempozyum sonrası yayınlanan sonuç bildirgesinde aşağıdaki tespit ve öneriler yapılmıştır;

“Madencilik, tarih boyunca uygarlıkları şekillendiren temel sektörlerden biri olmuştur. Özellikle, sanayi devriminden bu yana insanlığın gelişim sürecinin son iki yüz yılındaki baş döndürücü ilerlemede, kömür ve demirin önemini yadsımak mümkün değildir. İçinde bulunduğumuz yüzyılda da, madencilik faaliyetleri olmaksızın insan yaşamının refah içinde sürdürülebilmesi imkanı yoktur.

Madenler, milyonlarca yılda oluşan ve tüketildiğinde yenilenemeyen kaynaklardır. Bunun için, madencilik üretim süreçleri çok iyi planlanmalı ve değerlendirilmelidir. Madenler, insanlığın ortak değerleri olup, toplumların refahının ve yaşam kalitesinin yükseltilmesi amaçları doğrultusunda üretilmeli ve tüm insanlığın ortak yararına hizmet edecek şekilde tüketilmelidirler.

Kendi kaynaklarını yok sayan, kaynaklarını verimli kullanamayan bir ülkenin kalkınması mümkün değildir. Madenler, kalkınmanın temel unsurlarının başında gelmektedir. Ülkelerin kalkınmaları ve yaşam seviyelerinin belirleyicisi olarak kabul edilen sanayi ve enerji sektörlerinin temellerini de madencilik oluşturmaktadır.

Madencilik sektörünün ülke kalkınmasındaki kritik önemi, sadece fazla miktarlarda üretilip yurt dışına satılarak döviz elde edilmesinde değil, yerli sanayiye düşük maliyette ve kaliteli girdi sağlamasındadır. Bu anlamda, madencilik ve sanayi sektörleri karşılıklı olarak birbirlerini besleyen sektörlerdir. Entegrasyonları sağlandığı ölçüde büyürler. Dolayısıyla, ülke sanayisinin gelişememesi madencilik sektörünü de olumsuz etkilemekte, bu sektöre yapılabilecek yatırımlar, hızla hizmetler sektörüne kaçmakta ve madencilik sektörünün ülke ekonomisine katkısı giderek düşmektedir.

Ülkemiz madencilik sektörünün Gayri Safi Milli Hasıla içerisindeki payı uzun yıllardır % 1.5 civarında seyretmektedir. Sektörün işlevi, ülkeye döviz girdisi sağlamak üzere yurt dışına hammadde ihracı yapma düzeyine indirgenmiştir. 2012 yılında tüm maden ihracatımız 4.3 milyar dolar olmuştur. Aynı dönemde ithal edilen kömür ve demire 4 milyar dolara yakın döviz ödenmesi madencilik politikalarımızın yanlışlığını açıkça ortaya koymaktadır. Oysa madencilik sektörü; katma değer ve istihdam yaratan, işsizliği azaltan, sosyal dokuyu güçlendiren bir sektördür.

Ülkemiz, liberal ekonominin gerekliliği zannederek planlama düşüncesinden vazgeçip tüm önceliğini piyasanın ihtiyaçlarına göre şekillendirirken, gelişmiş ülkeler geleceklerini planlamakta ve ülkeleri için gerekli madenleri nasıl

ve nereden tedarik edeceklerinin hesaplarını yapmakta, madenlerini ve sanayilerini korumak için uzun vadeli stratejiler oluşturmakta, önlemler almaktadır. Bu durumda; ülkemizin de madencilik politikasını oluşturması, madencilik sektörünün planlaması, "stratejik madenlerini" belirlemesi ve uzun erimli yol haritasını çizmesi hayati önem arz etmektedir.

Son yıllarda madencilik sektöründe toplumu derinden yaralayan ölümlü iş kazaları meydana gelmektedir. Madencilik sektörü, doğası gereği özellik arz eden ve bu nedenle bilgi, deneyim, uzmanlık ve sürekli denetim gerektiren dünyanın en zor ve riskli iş koludur. Yaşanan iş kazaları, alınacak etkin önlemlerle gelişmiş ülkelerin seviyelerine düşürülebilir. Kazaların önlenmesi için; insanı merkeze koyan, çalışanı koruyan bir mevzuatın acilen hazırlanması ve uygulanması olmazsa olmaz bir önceliklidir.

Günümüzde; insanlığın daha iyi bir yaşam kalitesi talebi, mineral kaynaklarının tüketimini hızla artırmaktadır. Gelecek 25-30 yıl içerisinde mineral talebinin, bugün mevcut düzeyinin iki katına kadar yükselmesi beklenmektedir. Söz konusu gelişim, mineral kaynaklarının tüketim hızını artırırken endüstri atıklarının da önemli miktarlara ulaşmasına neden olacaktır. Dolayısıyla, bir taraftan artan talebi karşılayacak güvenilir bir üretimi gerçekleştirmek giderek güçleşmekte, diğer taraftan artan madencilik üretimi nedeniyle yüksek çevresel maliyetler ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, çevresel değerlere ilişkin kaygılar, günümüzde her dönemden daha fazla ortaya çıkmış bulunmaktadır. Bu noktada, kalkınmanın sürdürülebilirliği tartışma konusu olmaktadır. Madencilik endüstrisi, gelecekte bugünkünden çok daha fazla sorunla baş etmek durumunda kalacaktır.

İçinde bulunduğumuz yüzyılda, enerji ve sanayinin temel hammaddelerini sağlayan madenciliğin çevre faktörü göz ardı edilerek yürütülmesi mümkün değildir. Madencilik faaliyetleri yürütülürken göz ardı edilmemesi gereken en önemli noktalardan birisi de ekolojik çevreyi tahrip etmemek olmalıdır. Madencilik çalışmaları sırasında ortaya çıkan olumsuz çevresel etkiler konusunda sektörde bulunan tüm kesimler sorumluluklarını üstlenerek gereklilikleri yerine getirmelidir.

Bugüne kadar, bazı istisnalar dışında bu gerekliliklerin yeterince yerine getirildiği söylenemez. Madencilik sektöründeki şirketlerin küçüklüğü, yetersiz yasal düzenlemeler ve idari denetim yapısı, madencilik çalışmalarının beklenen nitelikte olmasını engellemiştir. Madenler sadece kâr kapısı olarak görülmüş, gelecek kuşaklar ve genel toplumsal çıkarlar göz ardı edilmiştir. Madenciliğin çevre ile barışık, insan odaklı yürütülmesi gerekliliğinin benimsenmesi ve egemen olması durumunda, madencilik çalışmalarının eleştirilerin hedefi olmaktan çıkacağı açıktır. Maden mühendislerinin madencilik faaliyetleri sırasında mühendislik, bilgi, deneyim ve becerilerini ortaya koyabilecekleri çalışma ortamlarının sağlanması sektörde olumlu sonuçlar alınmasını sağlayacaktır. Bu anlamda, madenlerimizi kamu yararına işletmek ve aynı zamanda çevreyi korumak kamusal bir sorumluluktur. Hiç bir gerekçe ile bu olguya duyarsız kalınmamalıdır.

Madencilik faaliyetlerine ilişkin olarak yerel topluluklarla uzlaşma gereği ise madencilik endüstrisi için giderek bir zorunluluk haline gelmektedir. Madencilik faaliyetlerinden kaynaklanan toplumsal çatışmaları çözmeye yönelik, yerele özgü stratejilerin geliştirilmesi, günümüzde madencilerin öncelikli konularından biri haline gelmiştir.

Madencilerin, aramadan nihai kullanıma kadar olan tüm madencilik süreçlerinde çevresel değerleri önceleyen teknolojilerin geliştirilmesine odaklanması, sorunların çözülmesi bakımından önemli görülmektedir. Bu çerçevede, mineral kaynakların verimli ve ekonomik kullanımları, yeni ikame ürünlerin ortaya çıkarılmasına yönelik teknolojiler ve geri dönüşüm teknolojilerinin gelişimi madencilik endüstrisinin geleceği bakımından büyük önem taşıyacaktır".